

Nader onderzoek vleermuizen
ter plaatse van:

Vivaldilaan 46
Assen

projectnummer

171022

VERANTWOORDING

RAPPORT

Type onderzoek	:	Nader onderzoek
Locatie onderzoek	:	Vivaldilaan 46 te Assen
Projectnummer	:	171022
Versie rapportage	:	1
Auteur	:	██████████
Ecoloog	:	██████████████████
Controle en vrijgave	:	██████████████████
Paraaf vrijgave	:	██████████████████
Datum	:	5 oktober 2017

OPDRACHTGEVER

Naam	:	Gemeente Assen Postbus 30018 9400 RA ASSEN
Contactpersoon	:	██████████████████

UITGEVOERD DOOR

MILIEU ADVIESBUREAU

KANTOOR ZUIDWOLDE

Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel.: 0528-373982
Fax.: 0528-373907
info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

KANTOOR APPINGEDAM

Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel.: 0596 633355
Fax.: 0528-373907

KANTOOR ALMERE

Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
Tel.: 036 8200376
Fax.: 0528-373907

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een nader vleermuis onderzoek, verricht ter plaatse van **Vivaldilaan 46 te Assen**, in opdracht van **Gemeente Assen**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING EN DOELSTELLING	4
1.2	KWALITEITSBORGING.....	4
1.3	LEESWIJZER	4
2	ONDERZOEKSLOCATIE	5
2.1	BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE	5
2.2	WERKZAAMHEDEN	6
3	ONDERZOEKSOPZET	7
3.1	VLEERMUIZEN	7
4	RESULTATEN	8
4.1	VLEERMUIZEN	8
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	9
5.1	CONCUSIES PER SOORTGROEP	9
5.1.1	Functie van het plangebied voor vleermuizen.....	9
5.2	VERVOLG	9
5.2.1	Ontheffing	9
5.2.2	Zorgplicht	9
5.3	VERANTWOORDING.....	9
	LITERATUUR	10

Bijlage 1 Nadere informatie wetgeving

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1 INLEIDING

In opdracht van Gemeente Assen is door Eco Reest BV een nader onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen ter plaatse van het schoolgebouw aan de Vivaldilaan 46 te Assen.

1.1 AANLEIDING EN DOELSTELLING

Vanwege het beoogde project is een quickscan uitgevoerd door Eco Reest ter plaatse van het terrein (rapportnummer 171022). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen op de locatie bevinden is nader onderzoek uitgevoerd. Tevens is bepaald of de locatie leefgebied vormt voor de genoemde soortgroep.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

- Er wordt vastgesteld of en hoe panden binnen het onderzoeksgebied worden gebruikt door vleermuizen. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen wordt tevens de functie (kraam- zomer- of paarverblijfplaats) van de verblijfplaatsen bepaald. Daarnaast wordt vastgesteld of er essentiële vliegroutes of foerageergebieden aanwezig zijn.
- Er wordt bepaald of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden.

1.2 KWALITEITSBORGING

Eco Reest streeft naar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing FF/75A/2014/061, geldig tot 16 maart 2020).

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoekslocatie besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

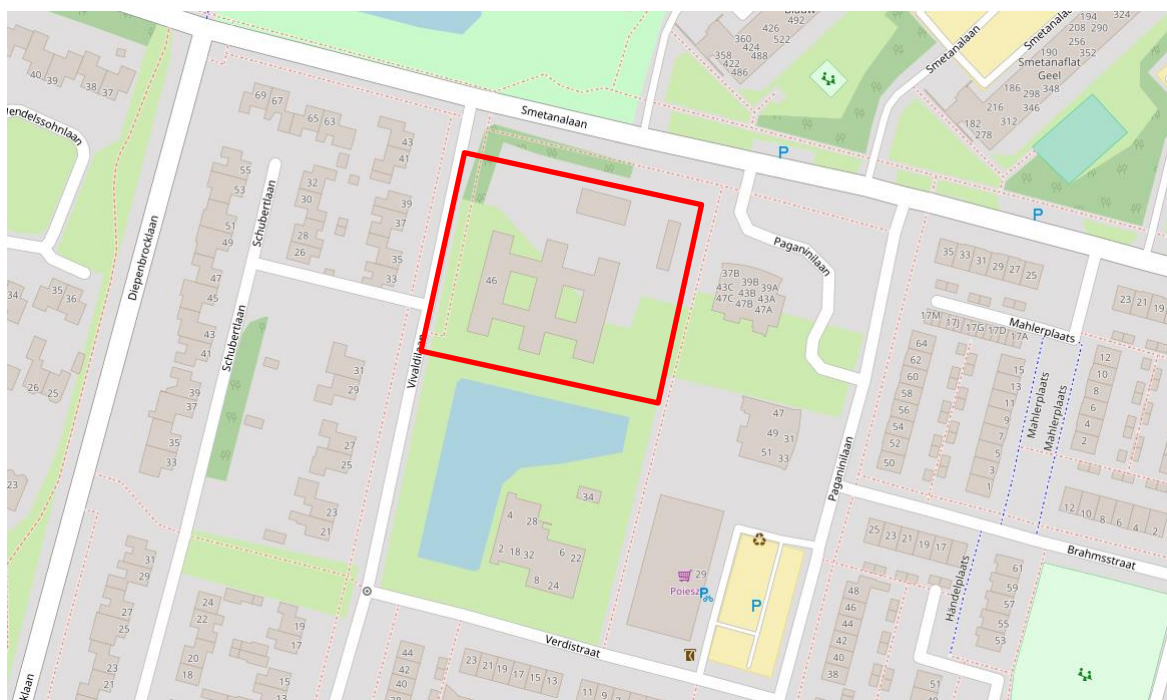
2 ONDERZOEKSLOCATIE

In dit hoofdstuk is de onderzoekslocatie beschreven en weergegeven.

2.1 BESCHRIJVING ONDERZOEKSLOCATIE

Het onderzoeksgebied bestaat uit een schoolgebouw gelegen aan de Vivaldilaan 46 te Assen. Het betreft laagbouw (één verdieping) met een plat dak. Het pand staat inmiddels leeg.

Rondom het gebouw is veel groen aanwezig in de vorm van bomen en bosschages. Aan de noordkant van de school is een klein open grasveld dat begrenst wordt door een grote vijver. In figuur 2-1 is de locatie weergegeven. Figuur 2-2 t/m 2-4 geven de huidige situatie weer.

Figuur 2-1 Kaart met bestaande situatie (onderzoeksgebied rood omlijnd).

Figuur 2-2 Noordzijde schoolgebouw Vivaldilaan 46 te Assen (Bron: GoogleMaps)

Figuur 2-3 Westzijde schoolgebouw Vivaldilaan 46 te Assen (Bron: GoogleMaps)

Figuur 2-4 Zuidzijde schoolgebouw Vivaldilaan 46 te Assen (Bron: GoogleMaps)

2.2 WERKZAAMHEDEN

Op de onderzoekslocatie is de sloop van de bestaande opstallen voorzien. Het is nog onduidelijk wat er na de sloop op de vrijgekomen locatie gebouwd gaat worden.

3 ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek beschreven

3.1 VLEERMUIZEN

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit het Vleermuisprotocol (versie 2017). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vijf bezoeken. Naast de gebruikelijke twee rondes in de kraamperiode van vleermuizen is een extra ronde uitgevoerd omdat het weer aan het begin van de eerste onderzoeksrunde niet optimaal was. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector D240x is de aanwezigheid van (kraam- zomer- of paar-) verblijfplaatsen van vleermuizen in het pand in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is de onderzoekslocatie twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen. Drie onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Twee rondes zijn uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data plaatsgevonden:

Tabel 3.1. Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen.

Bezoek	Datum	Starttijd	Weer	Aantal Veldwerkers	Typen verblijfplaatsen
1	28-6-2017	22:00	Half bewolkt 1 Bft, 17°C, bij start buien	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
2	03-07-2017	21:50	Half bewolkt 1 Bft, 15°C	1	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
3	21-07-2017	3:30	Onbewolkt 1 Bft, 13°C	2	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
4	16-08-2017	04:10	Onbewolkt 1 Bft, 14°C	1	Paar- en zomerverblijfplaatsen
5	13-09-2017	21:00	Bewolkt 2 Bft, 13°C	2	Paar- en zomerverblijfplaatsen

4 RESULTATEN

4.1 VLEERMUIZEN

Verblijfplaatsen

Bij de veldbezoeken zijn verschillende soorten waargenomen. In de noordwesthoek van het plangebied, de bomen langs de oostzijde en bij de vijver zijn sociale geluiden van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen. Echter, de waargenomen vleermuizen vertoonden geen binding met het schoolgebouw. Het exemplaar dat aan de bomenrij langs de oostzijde van het plangebied foerageerde leek binding te hebben met de oostelijk gelegen flat.

Foerageergebied

Binnen het plangebied werd gefoerageerd door enkele individuen gewone dwergvleermuis, met name aan de noordwestzijde van het plangebied. In deze hoek is een verruigd grasveld en een hoek met beschutting door hoge bomen aanwezig, wat het zeer geschikt maakt om te foerageren. Ook langs de bomen aan de oostzijde van het plangebied en de bomen langs de Vivaldilaan (westzijde) wordt door gewone dwergvleermuis gefoerageerd.

De vijver aan de zuidzijde wordt door watervleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied.

Er is geen sprake van essentieel foerageergebied. In de directe omgeving blijft voldoende foerageergebied voorhanden, in de vorm van plantsoenen (bijvoorbeeld aan de tegenoverliggende Smetanalaan) of de tuinen van de woningen aan de Vivaldilaan. De vijver wordt niet aangetast.

Vliegroutes

Laatvlieger, rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis zijn passerend over het plangebied waargenomen. Het ging echter om lage aantallen. Daarnaast zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig. Er wordt daarom binnen of rond de onderzoekslocatie geen essentiële vliegroutes verwacht.

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1 CONCLUSIES PER SOORTGROEP

5.1.1 Functie van het plangebied voor vleermuizen

Uit de veldbezoeken voor het vleermuisonderzoek komt naar voren dat er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied.

In het overige deel van het onderzoeksterrein zijn foeragerende, paar roepende en doortrekkende vleermuizen waargenomen. Het gaat hier echter niet om een essentieel foerageergebied of vliegroute aangezien de rest van de omgeving voldoende alternatieven aanbiedt.

5.2 VERVOLG

5.2.1 Ontheffing

Er is zijn geen verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten aangetroffen. Daarom is in dit geval geen ontheffing van de Wet Natuurbescherming nodig.

5.2.2 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 VERANTWOORDING

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Als er vragen zijn naar aanleiding van het onderzoek dan kunt u contact opnemen met ons bureau.

Eco Reest BV
[REDACTED]

LITERATUUR

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017.

Netwerk Groene Bureaus (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017).

Peeters, H., K. Wheeler (2008): Vogels en de wet.nl, Vereniging Politie Dieren- en Milieubescherming, Vogelbescherming Nederland, KNNV Uitgeverij, Zeist

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0., december 2014.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0., december 2014.

Wortelboer, R. 2015. Gierzwaluwen nader bekeken: tien jaar waarnemingen met camera's bij nesten. *Limosa* 88 (2015): 57-73.

www.BIJ12.nl

www.ndff.nl

www.vleermuis.net

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

NATUURWETGEVING

In Nederland is de bescherming van soorten sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet Natuurbescherming.

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten tijdens het broedseizoen zijn beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespindief en zwarte wouw.

Overige Europees beschermde soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrictlijn) is Artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met Nationaal Beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, verzamelen, af te snijden , ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

Het bevoegd gezag voor de Wet Natuurbescherming berust primair bij de provincies.

MILIEU ADVIESBUREAU

Eco Reest

Advies vanuit een groen hart

